

Wijziging van de Zorgverzekeringswet in verband met het ongewijzigd laten van het verplicht eigen risico voor het jaar 2018

VOORSTEL VAN WET

Wij Willem-Alexander, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo, Wij in overweging genomen hebben, dat het wenselijk is het bedrag van het verplicht eigen risico ongewijzigd te laten voor het jaar 2018;

Zo is het, dat Wij, de Afdeling advisering van de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

ARTIKEL I

Het tweede en derde lid van artikel 19 van de Zorgverzekeringswet blijven buiten toepassing voor het jaar 2018.

ARTIKEL II

Deze wet treedt, onder toepassing van artikel 12, eerste lid, van de Wet raadgevend referendum, in werking met ingang van 1 januari 2018.

Lasten en bevelen dat deze in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat alle ministeries, autoriteiten, colleges en ambtenaren die zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

De Minister van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport,

Fout! Onbekende naam voor documenteigenschap.

MEMORIE VAN TOELICHTING

ALGEMEEN

Inhoud en aanleiding wetsvoorstel

Dit wetsvoorstel voorziet in het buiten toepassing laten van de jaarlijkse indexering van het bedrag van het verplicht eigen risico voor de zorgverzekering aan de ontwikkeling van de zorgkosten, voor het jaar 2018. Het verplicht eigen risico in de Zorgverzekeringswet (Zvw) zal op basis van het wetsvoorstel net als in 2017 ook voor het jaar 2018 € 385 per jaar per verzekerde bedragen.

In het dertigledendebat van 20 september 2017 over mensen die afzien van noodzakelijke zorg door het eigen risico is een motie ingediend door het lid Keijzer c.s.¹ met als doel om het verplicht eigen risico in 2018 niet te verhogen ten opzichte van 2017. Daarbij wordt het kabinet verzocht om een spoedprocedure in gang te zetten om de benodigde wetgeving vóór 1 oktober 2017 te realiseren. De Tweede Kamer heeft die motie op 21 september 2017 aangenomen.

De Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (hierna: Minister van VWS) heeft aangegeven dat voor een goede en tijdige afronding van deze uitzonderlijke spoedprocedure vóór 1 oktober 2017 de regering uiteraard afhankelijk is van de medewerking van zowel de Tweede als de Eerste Kamer. De Minister van VWS gaf aan dat aanpassing van het verplicht eigen risico alleen op een ordentelijke wijze kan plaatsvinden indien beide Kamers vóór 1 oktober 2017 instemmen met de voorgestelde wetswijziging zodat de zorgverzekeraars dan tijdig alle berekeningen uit kunnen voeren voor de risicoverevening en de premie.²

Met onderhavig wetsvoorstel wordt door het kabinet gehoor gegeven aan de motie van het lid Keijzer c.s..

Gevolgen voor de verzekerden

Het wetsvoorstel voorziet in het voor het jaar 2018 achterwege laten van de in de Zorgverzekeringswet voorgescreven indexering van het verplicht eigen risico. Dit betekent dat het verplicht eigen risico ook voor het jaar 2018 € 385 zal bedragen. Die indexering zou zonder de voorgestelde maatregel tot een verplicht eigen risico van € 400 leiden. Zoals in de bovengenoemde motie gevraagd is, gaat het in dit wetsvoorstel om een eenmalige ontkoppeling van het verplicht eigen risico aan de oplopende zorgkosten. Vanaf 2019 zal deze koppeling weer voortgezet worden.

De voorgestelde maatregel heeft tot gevolg dat het *gemiddeld* te betalen bedrag vanwege het verplicht eigen risico per verzekerde van 18 jaar of ouder circa € 7 lager is dan zonder die maatregel. De door de zorgverzekeraars gederfde inkomsten uit het verplicht eigen risico bedragen naar schatting € 101 miljoen. Daarnaast zal de voorgestelde maatregel naar verwachting leiden tot een extra zorggebruik ten laste van de zorgverzekering van € 39 miljoen. De nominale premie voor de zorgverzekering zal door deze effecten naar verwachting met € 9 per jaar stijgen. De inkomensafhankelijke bijdrage zou op zich € 19,5 miljoen meer moeten opbrengen (50% van € 39 miljoen). Het percentage van de inkomensafhankelijke bijdrage wijzigt vanwege de regels voor afronding van het bijdragepercentage niet.

De hoogte van de zorgtoeslag is gekoppeld aan de standaardpremie. De standaardpremie is de optelling van de gemiddelde nominale premie en het gemiddeld eigen risico. De bovenstaande wijzigingen leiden daarom tot een stijging van de standaardpremie met circa € 2 en daarmee tot een stijging van de zorgtoeslag met circa € 2. De bestuursrechtelijke premie die geldt voor verzekerden die vallen in de wanbetalersregeling stijgt met € 11 (125% x € 9).

Inkomenseffecten

---

¹ Kamerstukken II 2017/18, 29 689, nr. 866.

² Handelingen II 2017/18, nr. 100, item 9, blz. 5 en 6.

In de financieringsystematiek is er sprake van communicerende vaten: tegenover een lager verplicht eigen risico staat (minus € 15) een hogere nominale premie (plus € 9). Als gevolg van beide effecten samen stijgt de zorgtoeslag met circa € 2.

Het voorgaande resulteert in de volgende inkomenseffecten voor verzekerden met een volgemaakt of niet volgemaakt eigen risico, met en zonder zorgtoeslag.

Type verzekerde	Effect eigen risico	Effect premie	Effect zorgtoeslag	Totaal effect
Met volgemaakt eigen risico en met zorgtoeslag	+ € 15	- € 9	+ € 2	+ € 8
Met volgemaakt eigen risico en zonder zorgtoeslag	+ € 15	- € 9	+ € 0	+ € 6
Zonder volgemaakt eigen risico en met zorgtoeslag	+ € 0	- € 9	+ € 2	- € 7
Zonder volgemaakt eigen risico en zonder zorgtoeslag	+ € 0	- € 9	+ € 0	- € 9

Financiële gevolgen

Bij het niet indexeren van het verplicht eigen risico per 2018 zal er sprake zijn van hogere uitgaven in het Budgettair Kader Zorg (hierna: BKZ). De bruto-BKZ-uitgaven stijgen naar verwachting met € 39 miljoen. De ontvangsten uit het verplicht eigen risico dalen met € 101 miljoen. De netto-BKZ-uitgaven stijgen derhalve als gevolg van de maatregel, met € 140 miljoen. Een permanente ontkoppeling waarbij het verplicht eigen risico wordt bevroren op het huidige niveau van € 385 kost structureel circa € 0,5 miljard per jaar.

De hogere zorgtoeslag leidt tot extra uitgaven ten laste van hoofdstuk XVI van de Rijksbegroting van circa € 11 miljoen in 2018.

Het niet indexeren van het eigen risico in 2018 leidt er automatisch toe dat het eigen risico in de jaren na 2018 ook lager uitvalt. Het eigen risico 2019 wordt immers geïndexeerd met de groei van de Zvw-uitgaven met de hoogte van 2018 als grondslag. Het eigen risico zal daarom ook in de jaren na 2018 door deze wetwijziging € 15 lager uitvallen dan anders het geval zou zijn. Dat leidt ook in die jaren tot een ca. € 101 miljoen lagere opbrengst van het eigen risico en een structureel gedrageseffect van ca. € 39 miljoen. Ook de premie- en zorgtoeslageffecten zijn structureel.

Gevolgen voor de regeldruk

Het wetsvoorstel heeft geen gevolgen voor de regeldruk omdat het bedrag van het verplicht eigen risico niet wijzigt.

ARTIKELSGEWIJS

Artikel I

Op basis van artikel I vindt er voor 2018 geen indexatie plaats van het bedrag van het verplicht eigen risico. Dat betekent op grond van het eerste lid van artikel 19 van de Zorgverzekeringswet dat het verplicht eigen risico € 385 per jaar blijft.

Artikel II

Artikel 12, eerste lid, van de Wet raadgevend referendum bepaalt dat, onder verwijzing naar dat artikel, de inwerkingtreding in afwijking van de artikelen 8 en 9 van de Wet raadgevend referendum kan worden geregeld indien de inwerkingtreding geen uitstel kan lijden. Van deze mogelijkheid wordt gebruik gemaakt omdat hiermee het ongewenste nadeel van een hoger verplicht eigen risico voor verzekerden wordt voorkomen.

Getuige de bovengenoemde aangenomen motie van het lid Keijzer c.s. is het gewenst om deze nadelige effecten al voor het 2018 te voorkomen. Ook wordt een belangrijk uitvoeringsnadeel voor zorgverzekeraars voorkomen.

De Minister van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport,